

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319206534
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319206534.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a sudcov JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: X. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/X, F., právne zast.: Mgr. Matúš Macko, advokát, Karpatská 10, 089 01 Svidník proti žalovanému: KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o., IČO: 24785199, Československé armády 954/7, 500 06 Hradec Králové, práv. zast. ŠMÍDA advokátní kancelář s.r.o., organizačná zložka, IČO: 47 255 773, so sídlom ul. Svornosti 43, 821 09 Bratislava - Pod. Biskupice, v konaní o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 29. 11. 2019, č. k. 21Csp/100/2019-61 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 550,40 eur a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobcovi súd priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu, pričom o výške bude rozhodnuté v samostatnom uznesení po právoplatnosti tohto rozsudku“.

2. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd prvej inštancie z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

3. V odôvodnení okrem iného uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 10. 05. 2018, č. k. 5Csp/237/2017-68 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 28. 01. 2019, č. k. 5Csp/237/2017-103 súd zaviazal žalobcu v pozícii žalovaného na zaplatenie sumy 145,45 eura s prísl. a v prevyšujúcej časti konanie zastavil. Zároveň určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 1.2 zmluvy o zabezpečení splátok úveru, uzavretej dňa 22. 04. 2013 obsahuje dve neprijateľné zmluvné podmienky. Súd považoval nárok žalobcu na priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 550,40 eur za v celom rozsahu dôvodný. Žalobca bol v predchádzajúcich konaniach úspešný, a to jednak v časti prevyšujúcej sumu 145,45 eur oproti pôvodne žiadanej sume 695,85 eura, teda v časti o zaplatenie sumy 550,40 eura, ako aj v časti týkajúcej sa zmluvnej podmienky o zabezpečení splátok úveru týkajúcej sa jeho záväzku zaplatiť za poskytnutie služby poskytovateľovi celkovú odmenu vo výške 329,60 eura, a to v 60.splátkach počas doby splácania spotrebiteľského úveru, ktorú súd vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Je preukázané, že žalovaný v predchádzajúcom konaní porušil svoju zákonnú povinnosť

a toto porušenie je spôsobilé privodiť mu ujmu, aj keď len potenciálnu. Žalovaný si v pôvodnom konaní uplatnil vo vzťahu k žalobcovi ako spotrebiteľovi vo finančnom vyjadrení viac ako dovoľujú predpisy na ochranu spotrebiteľa a v zmluve použil ustanovenie, ktoré je z pohľadu hodnotenia súdu neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve voči žalobcovi, pričom mal zákonnú povinnosť zdržať sa používania takýchto zmluvných dojednaní, ktoré sú pre spotrebiteľa neprijateľné a ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Keďže žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcu ako spotrebiteľa, jeho dôsledkom je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie.

4. Žalobcovi súd priznal požadované finančné zadosťučinenie vo výške 550,40 eur, ktoré považoval aj bez ďalšieho dokazovania či skúmania okolností prípadu za primerané. Pri stanovení výšky súd bral do úvahy tú skutočnosť, že žalovaný použil v úverovej zmluve vo vzťahu k žalobcovi súdom uznanú neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá bez súdnej ochrany by mala za následok jeho bezdôvodné obohatenie o 550,40 eura. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia na účely ochrany spotrebiteľa plní aj odradzujúcu funkciu, a preto súd vyhodnocoval primeranosť výšky finančného zadosťučinenia aj s ohľadom na túto funkciu. Súd zohľadnil aj prípadné náklady žalobcu vyvolané podanou žalobou vo veci 5Csp/237/2017 a súvisiacimi procesnými postupmi. Výška priznaného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu, zodpovedá svojmu účelu, teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov, pričom vo vzťahu k žalobcovi - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa.

5. O trovách súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 CSP.

6. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca založil svoj nárok na mylnom názore, že nepriznanie časti pôvodne uplatneného nároku je dostatočným dôvodom zakladajúcim právom na primerané zadosťučinenie spotrebiteľa. Teda namiesto je otázka, či aplikácia právnej normy v konkrétnom prípade je ešte skutočne ochranou spotrebiteľa v miere nevyhnutnej pre rovnováhu uplatňovaných práv alebo či už „ochrana“ nie je za hranicou účelu právnej normy. Žalovaný je toho názoru, že súd prvej inštancie pochybil pri právnom posudzovaní veci, ako aj pri individuálnych okolnostiach kauzy a v podstate sa len nekriticky stotožnil s názorom žalobcu a následne vyhodnotil nesprávne právne závery. Súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkami žalovaného ohľadom jeho pasívnej legitímácie, a preto závery súdu prvej inštancie sú v konečnom dôsledku nespravodlivé, najmä v rovine dôsledkov týkajúcich sa záverov, pretože dlžník nielenže nevrátil veriteľovi ani len istinu poskytnutých finančných prostriedkov, ale na základe takto aplikovanej súdnej „ochrany“ sa žalobca môže aj finančne obohatiť. V danom prípade došlo k nulovému bezdôvodnému obohateniu, čomu zodpovedá aj nulová výška primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaný je presvedčený, že za predpokladu, ak by sa v konaní preukázalo porušenie práv žalobcu, bol by za porušenie zodpovedný právny predchodca žalobcu - pôvodný veriteľ, ktorý so žalobcom uzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Zmluvu vyhotovil a so žalobcom ju podpísal právny predchodca žalovaného, právny predchodca žalovaného ako jediný prijal plnenia zo strany spotrebiteľa a žalovaný nemal nijakú možnosť akýmkoľvek spôsobom zasiahnuť do zmien spotrebiteľskej zmluvy. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobu zamietol a priznal žalovanému plnú náhradu trov konania.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovaného nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 až § 381 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu ako aj na webovej stránke.

9. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov

jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

11. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci")

12. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

13. Je nesporné, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Csp/237/2017 bola určená neprijateľnosť zmluvnej podmienky obsiahnutá v bode 1, 2 zmluvy o zabezpečení splátok úveru, uzavretej dňa 22. 04. 2013. Zároveň v rozsudku bolo konštatované, že úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22. 04. 2013 sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. K záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru dospel súd z dôvodu, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti vyžadované v ust. § 9 ods. 2 písm. f), j), k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že žalobca v pozícii žalovaného ako spotrebiteľ v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Csp/237/2017 úspešne uplatnil nárok voči žalovanému ako dodávateľovi, ktorý vznikol v dôsledku porušenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch žalovaných tým, že vo formulárovej spotrebiteľskej zmluve zo dňa 22. 04. 2013 neuviedol obligatórne náležitosti vyžadované týmto zákonom. Do zmluvy tiež v rozpore s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakomponoval neprijateľné zmluvné podmienky, a to poplatok za garantovanú službu 329,60 eura a poplatok za zabezpečenie splátok úveru. Z týchto súdnych rozhodnutí vyplýva, že žalobca, bol v konaní Okresného súdu Humenné sp. zn. 5Csp/237/2017 úspešný, a to jednak v časti prevyšujúcej sumu 145,45 eura oproti pôvodne žalovanej sume 695,85 eura, teda v časti o zaplatenie sumy 550,40 eura, ako aj v časti určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Keďže žalovaný porušil právo žalobcu ako spotrebiteľa, jeho dôsledkom je uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie.

15. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to hlavne intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 550,40 eura tak ako priznal súd prvej inštancie. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny

odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia, recidívy porušovania spotrebiteľských práv, suma finančného zadosťučinenia priznaná súdom prvej inštancie je plne opodstatnená s ohľadom na skutočnosť, že v predmetnom prípade spotrebiteľovi reálne hrozilo, že žalovaný sa od neho na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere bude domáhať plnení nad rámec istiny, na ktoré nárok nemal. Pri stanovení výšky súd prvej inštancie správne vzal do úvahy aj skutočnosť, že žalovaný použil v úverovej zmluve vo vzťahu k žalobcovi súdom uznanú neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá bez súdnej ochrany by mala za následok jeho bezdôvodného obohatenie sa o 550,40 eura. Takto priznané finančné zadosťučinenie je akosi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného žalobca trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávani spotrebiteľskej zmluvy konal závadne.

16. K odvolacej námietke žalovaného, ktorý vo veci namieta svoju pasívnu legitímáciu, odvolací súd uvádza, že s touto námietkou sa dôsledne vysporiadal už súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku v bode 16 a s týmito dôvodmi sa odvolací súd plne stotožňuje. Spotrebiteľ, ktorý bol úspešný v základnom konaní, nemôže v konaní o priznanie finančného zadosťučinenia žalovať nikoho iného než toho, kto vystupoval v predchádzajúcom konaní ako neúspešný žalobca, čo má oporu aj v ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. V tomto prípade je týmto subjektom žalovaný, vo vzťahu, ku ktorému žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Csp/237/2017 úspešne uplatnil ochranu svojich spotrebiteľských práv.

17. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

18. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaní žiadne trovy nevznikli a neúspešný žalovaný nemá nárok na ich náhradu.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).